

عنوان مقاله:

کارکرد ساختهای همپایه در مقدمه شاهنامه ابومنصوری

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های زبانی و ادبیات کاربردی، دوره 2، شماره 1 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

وحید مبارک - دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه رازی

خلاصه مقاله:

یکی از ویژگی های نثر فنی، طولانی بودن و ناهم پایگی بندهای وابسته در جملات مرکب است که با تکرار لفظ و معنا و حذف فعل، و کاربرد موسیقی های واژگانی و گاهی تکرار ساخت جمله ها و کلمات همراه می شود تا سخنوری نویسنده را بنمایاند ولی گمان می رود که در نثر مرسل، از کاربرد ساخت های هم پایه و مترادفات و بندهای هم معنا خودداری می شود چراکه ساخت های هم پایه سبب اطناب می شوند. این جستار توصیفی-تحلیلی با بررسی مقدمه شاهنامه ابومنصوری (مقدمه قدیم شاهنامه) که از نخستین متون نوشته شده در نثر مرسل است به این پرسش پاسخ می دهد که ساخت های هم پایه در نثر مرسل، چگونه و با چه کارکردی به کار گرفته می شوند. یافته ها نشان می دهد که ساخت های هم پایه از اسم ها، قیدها و صفت ها به شکل کلمه، ترکیب یا جمله، در نثر مرسل هم، نه برای تکرار معنای جمله و بیان دیگرسان و شیوه متفاوت بیان، بلکه برای روشن کردن معنا و محدوده سخن و رفع ابهام، به کار برده می شوند. این ساخت ها، از طریق ترادف یا تضاد، بدلیت، تقييد و... در تبیین محتوا و گستره معنای متن، نقش اساسی را دارند و هرچندکه ممکن است سبب دور شدن از ایجاز گردند؛ اما، اطناب به حساب نمی آیند چون بودنشان لازم است و قابل حذف بخاطر اجزای دیگر جمله نیستند و تکرار معنا هم نیستند، بسامدی ندارند و تمام جمله ها و بندها و عبارت ها و گروه ها را دربر نمی گیرند.

کلمات کلیدی:

"نثر مرسل"، "مقدمه شاهنامه ابومنصوری"، "ساخت های همپایه"، "تبیین"، "رفع ابهام"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2057773>

